

Valsts ieņēmumu dienests

Talejas iela 1, Rīga, LV-1978, tālr. 67122689, e-pasts vid@vid.gov.lv, www.vid.gov.lv

UZZIŅA

Rīgā

08.08.2019. Nr. 31.1-8.5/272919

Uz 22.07. 2019. Nr. b/n

Š
Paziņošanai EDS

Par uzziņas sniegšanu

Valsts ieņēmumu dienests ir izskatījis personas Š, personas kods XXX (turpmāk – Iesniedzēja), 2019.gada 22.jūlija iesniegumu par uzziņas sniegšanu (turpmāk - iesniegums) un sniedz šādu uzziņu.

Iesniedzēja iesniegumā sniedz šādu faktu aprakstu.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 98.pantu, Iesniedzēja vēlas saņemt uzziņu par tiesībām, lai pareizi piemērotu normatīvo aktu normas un veiktu precīzus nodokļu maksājumus valsts budžetā.

Iesniedzēja kā pašnodarbinātā persona grāmatvedības uzskaiti kārtu vienkāršā ieraksta sistēmā.

Iesniedzēja norāda, ka lai gan valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu (turpmāk – obligātas iemaksas) objekts ir jāaprēķina precīzi katram mēnesim, tomēr normatīvie akti precīzi neparedz tiešu un nepārprotamu regulējumu tam, vai obligātas iemaksas par iepriekšējo ceturksni drīkst iekļaut izdevumos, tādējādi grozot obligāto iemaksu objekta lielumu.

Attiecībā uz iepriekš aprakstīto situāciju Iesniedzējai ir nepieciešama uzziņa, vai:

- obligāto iemaksu maksājumu par iepriekšējo ceturksni drīkst iekļaut izdevumos mēnesī, kurā šis maksājums tiek iemaksāts valsts budžeta kontā;
- ja obligāto iemaksu maksājumu par iepriekšējo ceturksni drīkst iekļaut izdevumos, vai par attiecīgo summu samazinās arī obligāto iemaksu objekta lielums attiecīgajā mēnesī.

Valsts ieņēmumu dienests, izvērtējot Iesniedzējas iesniegumā ietverto faktu aprakstu, no minētajiem faktiem izrietošus konkrētus jautājumus, atbildes uz kuriem ir atkarīgas no to juridiskā vērtējuma, sniedz šādu uzziņu.

Saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošo informāciju, Iesniedzējas saimnieciskās darbības veids ir uzskaites, grāmatvedības, audita un revīzijas pakalpojumi, konsultēšana nodokļu jautājumos.

Saskaņā ar likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11.panta pirmo daļu, fiziskās personas ienākums no saimnieciskās darbības tiek aprēķināts, kā šajā pantā noteikto ieņēmumu un ar to gūšanu saistīto izdevumu starpība.

Saskaņā ar likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11.panta trešo daļu, izdevumos, ja tie saistīti ar taksācijas gada ienākuma gūšanu no saimnieciskās darbības, tiek ieskaitīti:

- 1) izdevumi par iegādātām izejvielām, materiāliem, pusfabrikātiem, izstrādājumiem, par inventāru, kura vērtība nepārsniedz 1000 *euro*, par precēm, kurināmo un enerģiju;
- 2) izdevumi, kas saistīti ar algotā darbaspēka izmantošanu likumdošanas aktos atļautajos gadījumos;
- 3) komandējumu, reklāmas, kancelejas, pasta, telegrāfa, teleksa, telefaksa, mārketinga un mākslas darbu taksācijas izdevumi;
- 4) pamatlīdzekļu nolietojums, ko aprēķina saskaņā ar šā likuma 11.⁵ pantu un Ministru kabineta noteikumos noteikto kārtību;
- 5) izdevumi, kas saistīti ar pamatlīdzekļu kārtējo remontu;
- 6) nomas un īres maksa;
- 7) valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas par darbiniekiem, kā arī atbilstoši šā likuma 8.panta piektās daļas noteikumiem par darbiniekiem iemaksātās dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju summas un iemaksas privātajos pensiju fondos atbilstoši licencētiem pensiju plāniem un dzīvības, veselības un negadījumu apdrošināšanas (bez līdzekļu uzkrāšanas) prēmiju summas;
- 7¹) obligātās apdrošināšanas prēmiju maksājumi par saimnieciskajā darbībā izmantotiem pamatlīdzekļiem;
- 7²) solidaritātes nodoklis par darbiniekiem;
- 8) izdevumi par darbinieku izglītošanu un kvalifikācijas paaugstināšanu;
- 9) citu personu veikto ražošanas rakstura darbu un no citām personām saņemto pakalpojumu izmaksas, izņemot kapitālieguldījumu izmaksas;
- 10) procentu maksa par banku kredīta vai līzinga pakalpojumu izmantošanu, izņemot soda naudas maksājumus;
- 11) maksa par licenci;
- 12) zaudējumi tiesas noteiktajā apmērā, kuri nodarīti līgumpartneriem, neizpildot vai pienācīgi neizpildot savas saistības;
- 13) Latvijas Republikā noteikto nodokļu (izņemot iedzīvotāju ienākuma nodokli un pievienotās vērtības nodokli) un nodevu (izņemot valsts nodevu par prasības pieteikumu tiesā) maksājumi valsts vai pašvaldības budžetā;
- 14) meža atjaunošanas izmaksas 25 procentu apmērā, ja ir noslēgta vienošanās attiecīgi ar meža īpašnieku vai tiesisko valdītāju par meža atjaunošanu un meža atjaunošanas izmaksas netiks iekļautas saimnieciskās darbības izdevumos;
- 14¹) ar kokmateriālu sagatavošanu un atsavināšanu saistītās izmaksas 50 procentu apmērā no kokmateriālu atsavināšanas ieņēmumiem, ja šīs izmaksas netiek dokumentāri pamatotas;
- 15) citi izdevumi, kas saistīti ar saimniecisko darbību un nepieciešami tās nodrošināšanai, saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem.

Nemot vērā minēto, *izdevumos, kas saistīti ar saimniecisko darbību*, Iesniedzēja *drīkst* iekļaut tikai tos izdevumus, kas noteikti likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 11.panta trešajā daļā.

Ministru kabineta 2007.gada 20.marta noteikumu Nr.188 “Kārtība, kādā individuālie komersanti, individuālie uzņēmumi, zemnieku un zvejnieku saimniecības, citas fiziskās personas, kas veic saimniecisko darbību, kārtu grāmatvedību vienkāršā ieraksta sistēmā” (turpmāk – Ministru kabineta 2007.gada 20.marta noteikumi Nr.188) 1.punktā ir noteikts, ka noteikumi nosaka kārtību, kādā individuālais komersants, individuālais uzņēmums, zemnieku un zvejnieku saimniecība, kuras apgrozījums (ieņēmumi) no saimnieciskajiem darījumiem iepriekšējā pārskata (taksācijas) gadā nepārsniedz 300 000 *euro*, un cita fiziskā persona, kas veic saimniecisko darbību (turpmāk - persona), kārtu grāmatvedību, ja tā izvēlas vienkāršā ieraksta sistēmu.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2007.gada 20.marta noteikumu Nr.188 3.punktu, kārtojot grāmatvedību vienkāršā ieraksta sistēmā, grāmatvedības reģistros atspoguļo saimnieciskās darbības naudas plūsmu, tās veidošanās avotus un izlietojumu un saimnieciskajā darbībā izmantotās un saimnieciskajā darbībā iegūtās mantas stāvokļa izmaiņas, lai fiksētu nodokļu aprēķināšanai nepieciešamos datus, kā arī veiktu mantas un norēķinu kontroli.

Tādējādi Iesniedzējai, kārtojot grāmatvedību vienkāršā ieraksta sistēmā, grāmatvedības reģistros jāatspoguļo saimnieciskās darbības naudas plūsma, tās veidošanās avoti un izlietojums, lai fiksētu, galvenokārt, *iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanai* nepieciešamos datus.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2007.gada 20.marta noteikumu Nr.188 20.20.2.punktu, ailē "Izdevumi, kas saistīti ar citiem saimnieciskās darbības veidiem, iekļaujami pilnā apmērā" norāda izdevumus, kas saistīti ar ieņēmumu gūšanu no citiem saimnieciskās darbības veidiem un kuri ar saimniecisko darbību saistītajos izdevumos ir iekļaujami pilnā apmērā, tai skaitā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, ko persona maksājis par sevi kā par pašnodarbinātu personu, ja tās saimnieciskā darbība nav tikai lauksaimnieciskā ražošana (arī iekšējo ūdeņu zivsaimniecība un lauku tūrisms).

Tādējādi, Iesniedzēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas par iepriekšējo ceturksni drīkst iekļaut saimnieciskās darbības ieņēmumu-izdevumu žurnālā mēnesī, kurā šis maksājums tiek veikts valsts budžetā.

Likuma “Par valsts sociālo apdrošināšanu” 14.panta otrajā daļā noteikts, ka pašnodarbinātā valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekts ir brīvi izraudzīti ienākumi no preču ražošanas, darbu izpildes, pakalpojumu sniegšanas, radošās un profesionālās darbības un citi ienākumi no saimnieciskās darbības, izņemot ienākumu, kuru fiziskā persona, kas minēta šā likuma 6.panta septītajā, vienpadsmitajā vai trīspadsmitajā daļā, gūst no zemnieku (zvejnieku) saimniecības, sava nekustamā īpašuma, personīgajā palīgsaimniecībā vai piemājas saimniecībā pašas saražotās produkcijas, autortiesībām un blakustiesībām. Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekta minimālo apmēru un tā noteikšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

Tādējādi, ievērojot likuma “Par valsts sociālo apdrošināšanu” 14.panta otrajā daļā noteikto, konkrētajā tiesiskajā situācijā Iesniedzējas kā pašnodarbinātās personas obligāto iemaksu objekts ir brīvi izraudzīti ienākumi (peļņa) no pakalpojumu sniegšanas.

Savukārt, likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 10.panta pirmās daļas 1.punktā ir noteikts, ka pirms ienākuma aplikšanas ar nodokli no gada aplikamo ienākumu apjoma tiek atskaitīta nomaksātā sociālā nodokļa summa un *valsts sociālās apdrošināšanas*

maksājumi vai pēc būtības līdzīgi citu Eiropas Savienības dalībvalstu vai Eiropas Ekonomikas zonas valstu normatīvajos aktos noteiktie maksājumi.

Tādējādi, pirms Iesniedzējas ienākuma aplikšanas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli, no gada aplikamo ienākumu apjoma tiek atskaitītas valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, kas ir uzskatāmas par Iesniedzējas kā fiziskās personas attaisnotajiem izdevumiem, nevis saimnieciskās darbības izdevumiem.

Ievērojot minēto, valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas netiek atskaitītas nosakot Iesniedzējas gada/mēneša valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objektu, no kura veicamas valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.

Šie maksājumi tiek atskaitīti kā attaisnotie izdevumi no Iesniedzējas kopējā ar iedzīvotāju ienākuma nodokli aplikamā ienākuma apjoma tikai iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanas nolūkiem.

Sniedzot uzziņu, tika piemērotas šādas tiesību normas: likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 10.panta pirmās daļas 1.punkts, 11.panta pirmā un trešā daļa; likuma “Par valsts sociālo apdrošināšanu” 14.panta otrā daļa, Ministru kabineta 2007.gada 20.marta noteikumu Nr.188 1., 3., 20.20.2.apakšpunkts.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 101.panta ceturtajai daļai uzziņu var apstrīdēt augstākā iestādē. Ja augstākas iestādes nav vai tā ir Ministru kabinets, tad uzziņa nav apstrīdama. Tā nav pārsūdzama tiesā. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 1.panta otro daļu augstāka iestāde ir tiesību subjekts, tā struktūrvienība vai amatpersona, kas hierarhiskā kārtībā var dot rīkojumu iestādei vai atcelt tās lēmumu. Ņemot vērā to, ka Valsts ieņēmumu dienestam attiecībā uz uzziņu apstrīdēšanu nav augstākas iestādes, šī uzziņa nav apstrīdama un pārsūdzama.

Ģenerāldirektora p.i.

D.Pelēkā

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU